

Υπόθεση C-238/21

Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως κατά το άρθρο 98, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου

Ημερομηνία κατάθεσης:

13 Απριλίου 2021

Αιτούν δικαστήριο:

Landesverwaltungsgericht Steiermark (Αυστρία)

Ημερομηνία της απόφασης του αιτούντος δικαστηρίου:

2 Απριλίου 2021

Προσφεύγουσα:

Porr Bau GmbH

Καθής δημόσια αρχή:

Bezirkshauptmannschaft Graz-Umgebung

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Απόβλητα – Χαρακτηρισμός – Αποχαρακτηρισμός αποβλήτων – Όροι

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

Ερμηνεία της οδηγίας 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 2008, για τα απόβλητα και την κατάργηση ορισμένων οδηγιών· άρθρο 267 ΣΛΕΕ.

Προδικαστικά ερωτήματα

1. Αντιβαίνει στο άρθρο 6, παράγραφος 1, της οδηγίας 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 2008, εθνική ρύθμιση δυνάμει της οποίας ο αποχαρακτηρισμός αποβλήτων χωρεί μόνον αφότου τα απόβλητα ή οι επαναχρησιμοποιούμενες ουσίες ή οι εξ αυτών προερχόμενες ουσίες χρησιμοποιηθούν άμεσα ως υποκατάστατα

πρώτων υλών ή προϊόντων που έχουν παραχθεί από πρωτογενείς πρώτες ύλες ή αφότου έχουν προετοιμαστεί για επαναχρησιμοποίηση;»

Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης στο πρώτο ερώτημα:

2. Αντιβαίνει στο άρθρο 6, παράγραφος 1, της οδηγίας 2008/98/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 2008, εθνική ρύθμιση δυνάμει της οποίας ο αποχαρακτηρισμός αποβλήτων, όσον αφορά τα υλικά εκσκαφής, χωρεί το νωρίτερο από την υποκατάσταση πρώτων υλών ή προϊόντων που έχουν παραχθεί από πρωτογενείς πρώτες ύλες;

Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης στο πρώτο και/ή στο δεύτερο ερώτημα:

3. Αντιβαίνει στο άρθρο 6, παράγραφος 1, της οδηγίας 2008/98/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 2008, εθνική ρύθμιση η οποία προβλέπει ότι δεν είναι δυνατός ο αποχαρακτηρισμός αποβλήτων, όσον αφορά τα υλικά εκσκαφής, εάν δεν πληρούνται ή δεν πληρούνται στο ακέραιο τυπικά κριτήρια (ιδίως υποχρεώσεις τήρησης αρχείου και τεκμηρίωσης), τα οποία δεν έχουν κανέναν περιβαλλοντικό αντίκτυπο στην εργασία που πραγματοποιήθηκε, ακόμη και αν [οι τιμές ρύπων] των υλικών εκσκαφής είναι αποδεδειγμένα κατώτερες από τις οριακές τιμές (κατηγορία ποιότητας) που πρέπει να τηρούνται για την προβλεπόμενη συγκεκριμένη χρήση;

Παρατιθέμενες διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

Οδηγία 2008/98/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 2008, για τα απόβλητα και την κατάργηση ορισμένων οδηγιών (στο εξής: οδηγία περί αποβλήτων), ιδίως άρθρα 3 και 6.

Παρατιθέμενες διατάξεις του εθνικού δικαίου

Abfallwirtschaftsgesetz 2002 (νόμος του 2002 για τη διαχείριση των αποβλήτων, στο εξής: AWG 2002), ιδίως άρθρα 2 και 5.

Bundesabfallwirtschaftsplan (ομοσπονδιακό σχέδιο διαχείρισης αποβλήτων, στο εξής: BAWP).

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της πορείας της διαδικασίας

- 1 Το Landesverwaltungsgericht Steiermark (περιφερειακό διοικητικό δικαστήριο του ομόσπονδου κράτους της Στυρίας, Αυστρία, στο εξής: αιτούν δικαστήριο) καλείται να εξετάσει προσφυγή κατά αποφάσεως (στο εξής: προσβαλλόμενη

απόφαση) της Bezirkshauptmannschaft Graz-Umgebung (περιφερειακής αρχής Graz και περιχώρων, Αυστρία, στο εξής: καθής δημόσια αρχή).

- 2 Η προσφεύγουσα είναι οικοδομική επιχείρηση. Της ανατέθηκε από γεωργούς να τους προμηθεύσει με υλικά εκσκαφής (στο εξής, επίσης: χρησιμοποιημένα υλικά) και να τα διασκορπίσει στα αγροτεμάχιά τους.

Σκοπός ήταν η αναπροσαρμογή του εδάφους, καθώς και η βελτίωση των καλλιεργήσιμων εκτάσεων και, κατ' αυτόν τον τρόπο, της αποδοτικότητάς τους.

- 3 Με την προσβαλλόμενη απόφαση, η καθής δημόσια αρχή έκρινε, κατ' ουσίαν, ότι τα χρησιμοποιημένα υλικά αποτελούν απόβλητα κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 1, του AWG 2002. Κατά την εκτίμησή της, δεν υπήρξε αποχαρακτηρισμός των αποβλήτων, διότι δεν πληρούνταν τα τυπικά κριτήρια προς τούτο σύμφωνα με το αυστριακό σχέδιο διαχείρισης αποβλήτων (όπως ίσχυε το 2011), το οποίο βασίζεται στο άρθρο 28 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ.
- 4 Κατά το αιτούν δικαστήριο, τα χρησιμοποιημένα υλικά είναι μη μολυσμένα υλικά ποιότητας A1, η οποία συνιστά την υψηλότερη κατηγορία ποιότητας όσον αφορά την εκσκαφή γαιών. Τέτοιου είδους υλικά είναι, σύμφωνα με το αυστριακό δίκαιο, κατάλληλα για αναπροσαρμογές του εδάφους (όπως εν προκειμένω) και ο νόμος επιτρέπει τη χρήση τους.

Επειδή το αιτούν δικαστήριο διατηρεί αμφιβολίες ως προς την άποψη της καθής δημόσιας αρχής και, ιδίως, την από μέρους της ερμηνεία της έννοιας των αποβλήτων, υποβάλλει στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα ως άνω προδικαστικά ερωτήματα.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

- 5 Το αιτούν δικαστήριο διατηρεί αμφιβολίες σχετικά με το ζήτημα εάν τα μη μολυσμένα υλικά εκσκαφής υψηλής ποιότητας συνιστούν εν τέλει «απόβλητα» κατά την έννοια του ορισμού των αποβλήτων στο δίκαιο της Ένωσης.
- 6 Κατά το άρθρο 3, σημείο 1, της οδηγίας περί αποβλήτων, ως «απόβλητα» νοούνται «κάθε ουσία ή αντικείμενο το οποίο ο κάτοχός του απορρίπτει ή προτίθεται ή υποχρεούται να απορρίψει». Η τρίτη περίπτωση («απόβλητα εξ αντικειμένου») πρέπει να αποκλειστεί, δεδομένου ότι τα χρησιμοποιημένα υλικά μπορούν να χρησιμοποιηθούν σχεδόν για κάθε χρήση χωρίς ενδοιασμούς. Επομένως πρέπει να εξετασθούν μόνον η πρώτη και η δεύτερη περίπτωση («απόβλητα εξ υποκειμένου»).
- 7 Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι τα χρησιμοποιημένα υλικά αποτελούν απόβλητα, θα πρέπει ακολούθως να εξακριβώσει αν έχουν εν τω μεταξύ αποχαρακτηρισθεί.

- 8 Ο αποχαρακτηρισμός αποβλήτων ρυθμίζεται στο εθνικό δίκαιο κατά τρόπο αυστηρότερο από εκείνον που προβλέπει η οδηγία περί αποβλήτων (άρθρο 6) και, ως εκ τούτου, κατά το αιτούν δικαστήριο δεν είναι συμβατός με αυτήν.
- 9 Κατά την άποψη του αιτούντος δικαστηρίου, εθνική ρύθμιση, όπως η επίμαχη εν προκειμένω, δυνάμει της οποίας ο αποχαρακτηρισμός αποβλήτων ως προς τα υλικά εκσκαφής, χωρεί το νωρίτερο από την υποκατάσταση πρώτων υλών ή προϊόντων που έχουν παραχθεί από πρωτογενείς πρώτες ύλες, προσκρούει στο άρθρο 6, παράγραφος 1, της οδηγίας περί αποβλήτων.
- 10 Το εθνικό δίκαιο προβλέπει, επίσης, ότι ο αποχαρακτηρισμός αποβλήτων, όσον αφορά τα υλικά εκσκαφής, δεν είναι δυνατός εάν δεν πληρούνται ή δεν πληρούνται στο ακέραιο ορισμένα τυπικά κριτήρια (ιδίως υποχρεώσεις τήρησης αρχείου και τεκμηρίωσης). Τούτο ισχύει ακόμη και αν αυτά τα τυπικά κριτήρια δεν έχουν κανέναν περιβαλλοντικό αντίκτυπο, αλλά και στην περίπτωση ακόμη που οι τιμές ρύπων των υλικών εκσκαφής είναι αποδεδειγμένα κατώτερες από τις οριακές τιμές που πρέπει να τηρούνται για την προβλεπόμενη συγκεκριμένη χρήση.
- 11 Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι η εθνική ρύθμιση αντιβαίνει στο δίκαιο της Ένωσης και για τον πρόσθετο λόγο ότι ήταν εξαρχής δεδομένη η χρήση των υλικών εκσκαφής της υψηλότερης κατηγορίας ποιότητας για έναν χρήσιμο σκοπό, ενώ παράλληλα τηρήθηκαν οι τεχνικές απαιτήσεις, η δε διενέργεια ελέγχου και η ασφάλεια αποδείχθηκαν με εκθέσεις εμπειρογνομόνων και δεν υπήρξαν ούτε πρόκειται να υπάρξουν επιπτώσεις για το περιβάλλον ή τη δημόσια υγεία. Επιπλέον, η χρήση των εν λόγω υλικών εκσκαφής εξυπηρετεί επίσης τον σκοπό της πρόληψης της δημιουργίας αποβλήτων και της υποκατάστασης των ειδάλως αναγκαίων πρωτογενών πρώτων υλών. Τυχόν απαγόρευση της χρήσης αυτής θα είχε ως συνέπεια ότι θα ήταν αναγκαίο να χρησιμοποιηθούν πρωτογενείς πρώτες ύλες αντί των υλικών εκσκαφής και να διατεθούν προς υγειονομική ταφή δευτερογενείς πρώτες ύλες (δηλαδή, εν προκειμένω, τα υλικά εκσκαφής), οι οποίες είναι οι πλέον κατάλληλες για ανάκτηση. Κάτι τέτοιο, όμως, θα ήταν αντίθετο προς τους σκοπούς της οδηγίας περί αποβλήτων.